

Til Folketingets socialudvalg

København, den 23. november 2006
BH/PH

Henvendelse vedrørende lovforslag om gradvis forhøjelse af folkepensionsalderen (L57) og kommentar til Socialministeriets høringsnotat

I oktober afgav Ældre Sagen høringssvar vedrørende gradvis forhøjelse af folkepensionsalderen, dels med en række overordnede synspunkter og dels med kommentarer til den tekniske del af indekseringen.

Foranlediget af sammendraget af Ældre Sagens høringssvar vedrørende gradvis forhøjelse af folkepensionsalderen, jf. Socialministeriets høringsnotat af 3. november, skal vi præcisere og uddybe organisationens synspunkter.

Parallelt med intentionerne i lovforslaget om at skabe en fornuftig balance mellem en løbende forhøjelse af folkepensionsalderen og levetidsudviklingen, indebærer forslaget en forringelse af folkepensionsordningen.

Den forventede folkepensionsperiode for nye generationer af folkepensionister i 2006 svarer til 17,5 år regnet efter reglerne i lovforslaget om gradvis forhøjelse af folkepensionsalderen med udgangspunkt i tal fra Danmarks Statistik¹. Lovforslaget, der sigter på en forventet pensionsperiode på 14,5 år, reducerer således som udgangspunkt folkepensionsperioden med tre leveår i forhold til vilkårene for nuværende pensionister. Ældre Sagen har herudover påpeget forhold, der kan give anledning til yderligere afkortning af den forventede gennemsnitlige pensionsperiode.

Når disse forhold optager Ældre Sagen skyldes det, at enhver reduktion af folkepensionsperioden rammer den nedslidte del af arbejdsstyrken og den del af arbejdsstyrken, som ikke er selvforsikret eller har andre private finansielle midler til selvpensionering. For denne gruppe er det for det første ikke underordnet, at folkepensionsperioden som udgangspunkt afkortes med tre år. Dernæst er det ikke underordnet for denne gruppe, om den folkepensionsalder, der kommer til at gælde for dem personligt, f.eks. kan risikere at blive afkortet yderligere et år i forhold til intentionen om en forventet folkepensionsperiode på 14,5 år.

Ældre Sagen skrev i sit høringssvar: *Det er problematisk, at indekseringsmekanismen justerer tilbagetrækningsalder på baggrund af levetidsudviklingen for 60 årige, fordi levetidsbidrag fra 60 til folkepensionsalderen ikke har indflydelse på folkepensionsperiodens længde.*

¹ 65 årige folkepensionister kan ifølge Danmarks Statistik forvente at leve frem til de fylder 82,5. Dermed er den forventede folkepensionsperiode regnet for de nuværende 65 årige folkepensionister svarende til $(82,5-65)=17,5$ år. Havde folkepensionsalderen været 67 år, ville den forventede folkepensionsperiode have været 16 år svarende til en forventet levealder på 83. Kilde Danmarks Statistik, Statistikbanken HISB8: Dødelighedstavle (2-års tavle) 2004:05.

Når levealderen for 60 årige stiger, kan det skyldes bedre overlevelse blandt 60-66 årige, og det kan skyldes bedre overlevelse for 67+ årige. I det omfang stigende levealder skyldes relativ bedre overlevelse blandt 60-66 årige, vil den forventede pensionsperiode på 14,5 år reduceres forholdsvis.

Ældre Sagen opfordrer til, at levealderen for den til enhver tid yngste generation af folkepensionister benyttes som udgangspunkt for indeksering af folkepensionsalderen.

Ældre Sagen skrev i sit høringssvar: ” I perioder med stagnerende levetidsudvikling opjusterer lovudkastets indekseringsmekanisme folkepensionsalderen med 0,7 leveår før afrunding. ”

I en situation med en stagnerende levetidsudvikling på f.eks. 0,1 leveår pr. reguleringsperiode vil folkepensionsalderen i udgangspunktet blive forhøjet med 0,5 år, eller være uændret på grund af afrundingen. Uafhængigt af denne marginale ændring, vil pensionsalderen imidlertid blive højere end hvad levetidsudviklingen foranlediger, og således forkorter indekseringsmekanismen den forventede folkepensionsperiode med op til et halvt år.

På den baggrund er det uden afgørende betydning, når Socialministeriet konkluderer i høringsnotatet: ”En stigning i levetiden på 0,1 år fra et vurderingstidspunkt til det næste, vil typisk heller ikke give anledning til regulering, bortset fra de relativt sjældne tilfælde, hvor det lige tipper afrundingsbalancen”.

Som det fremgår af tabellen nedenfor, er indekseringskonstanten på 0,6 årsag til, at folkepensionsalderen kan komme ude af trit med levetidsudviklingen i perioder med svagt stigende levealder.

Eksempel på beregning, jf. tabel: Stiger levealderen for 60 årige fra 90,1 til 90,2, vil det afstedkomme, at pensionsalderen reguleres med levetidsudviklingen + 0,6 svarende til en folkepensionsalder på 76,5, som et afrundet resultat af $(90,2+0,6-14,5)$. På det tidspunkt, hvor pensionsalderen 76,5 træder i kraft 15 år senere, vil den reelle forventet levealder svare til $90,2 + 0,3 = 90,5$ (levetiden stiger med 0,1 år pr. 5 år), hvorefter den forventede folkepensionsperiode vil svare til $(90,5-76,5) = 14$ år.

Eksempler på forventede folkepensionsperioder, når levetiden stiger med 0,1 år pr. 5 år

Forventet levealder 60 årige	Beregnet folkepensionsalder (levealder + 0,6 - 14,5)	Afrundet folkepensionsalder	Realistisk forventet levealder 15 år senere (levealder + trend), dvs. (levealder + 0,3)	Forventet folkepensionsperiode (levealder – folkepensionsalder)
90,2	76,3	76,5	90,5	14
90,3	76,4	76,5	90,6	14,1
90,4	76,5	76,5	90,7	14,2
90,5	76,6	76,5	90,8	14,3
90,6	76,7	76,5	90,9	14,4
90,7	76,8	77	91	14
90,8	76,9	77	91,1	14,1
90,9	77	77	91,2	14,2
91	77,1	77	91,3	14,3

Det er afgørende for Ældre Sagen, at det bliver gjort klart, at lovforslaget forkorter den forventede folkepensionsperiode fra 17,5 til 14,5 år, og at lovforslaget derudover ikke indebærer nogen garanti for, at den gennemsnitlige forventede folkepensionsperiode bliver minimum 14,5 år lang. Er det intentionen med lovforslaget, at fremtidens pensionister skal tilbydes en væsentlig kortere forventet periode med folkepension, end den der gælder i dag?

Med venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør